

16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS

2561 รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
เป้าหมายที่ 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก

สารผู้บริหาร

ด้วยเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 ประเทศไทย ในฐานะประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ได้รับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ทั้ง 17 เป้าหมาย มาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศในอีก 15 ปีข้างหน้า อันเป็นการสร้างความสมดุลให้ครอบคลุมทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และแม้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจะเป็นประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นใหม่ในเวทีสหประชาชาติ หากแต่ไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทย ได้ดำเนินการตามแนวทางของ SDGs มาก่อนแล้ว ภายใต้รากฐานของการพัฒนาประเทศในบริบทประเทศไทย ในนามของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทย กว่า 70 ปีที่ผ่านมา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทย ได้ดำเนินงานในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยมอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ รับผิดชอบในแต่ละเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายที่ 16 ได้มอบหมายให้สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ในการขับเคลื่อน **สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก (Peace, Justice and Strong Institutions)** อันเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เป้าหมายอื่นๆ สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ผ่านความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน (stakeholder's engagement) และนำมาซึ่งการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนในทุกระดับอย่างแท้จริง (inclusive society) ตามวลีที่คุ้นหูของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ว่า **“เราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Leaving no one behind)”** ซึ่งรายงานฉบับนี้ เป็นรายงานฉบับแรกที่จะเป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญของประเทศไทยที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 16 ในช่วงปีที่ผ่านมา และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างการรับรู้และความเข้าใจร่วมกันของทุกภาคส่วน อันนำไปสู่การร่วมกันขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างอนาคตของประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนสืบไป (make the future, make together) **#สร้างไทยไปด้วยกัน**

นายวัลลภ นาคบัว

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

“

COMING TOGETHER
IS A BEGINNING ;
KEEPING TOGETHER
IS PROGRESSES ;
WORKING TOGETHER
IS SUCCESS

Henry Ford

”

CONTENTS

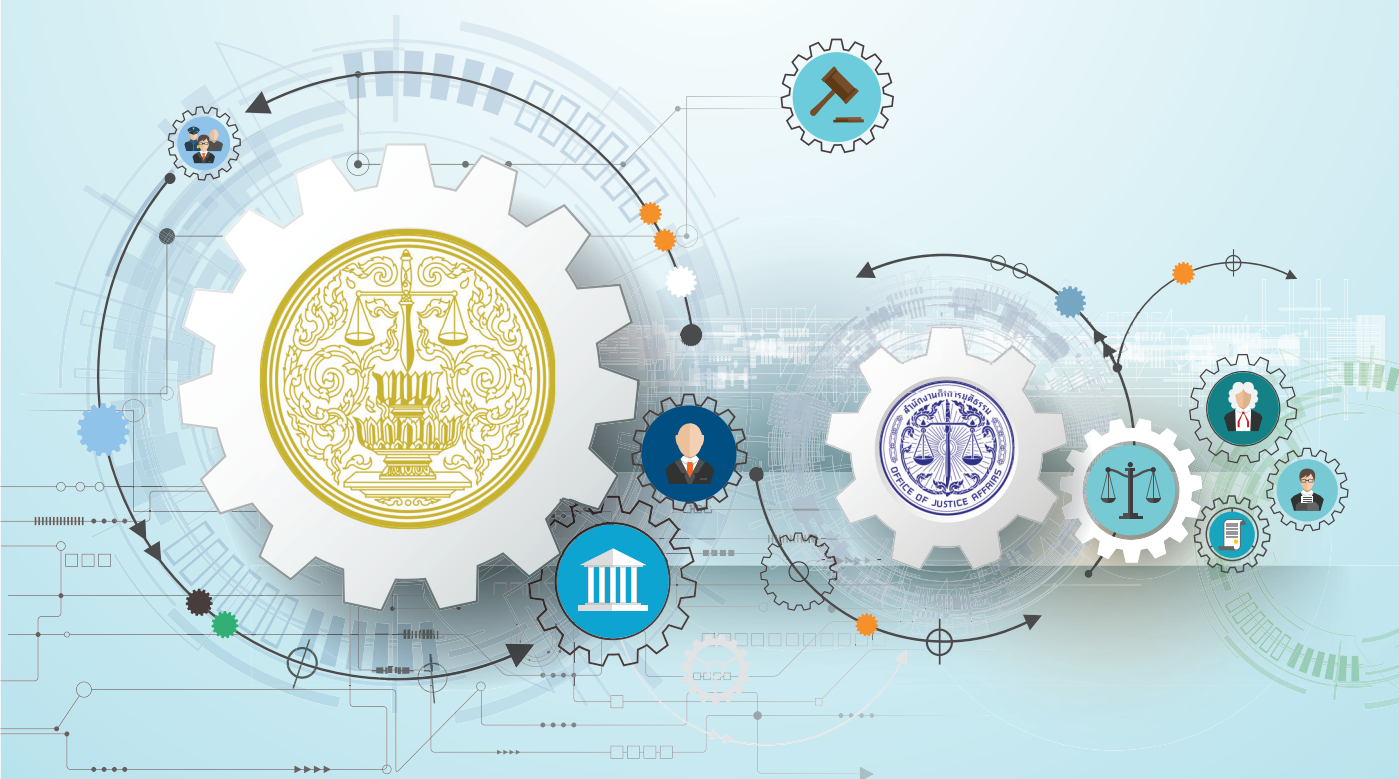
สารบัญ

6	เป้าประสงค์ที่ 16.1
12	เป้าประสงค์ที่ 16.2
16	เป้าประสงค์ที่ 16.3
22	เป้าประสงค์ที่ 16.4
28	เป้าประสงค์ที่ 16.5
34	เป้าประสงค์ที่ 16.6
39	เป้าประสงค์ที่ 16.7
44	เป้าประสงค์ที่ 16.8
48	เป้าประสงค์ที่ 16.9
52	เป้าประสงค์ที่ 16.10
56	เป้าประสงค์ที่ 16.A
59	เป้าประสงค์ที่ 16.B

ประเทศไทยและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

“เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ครอบคลุมหลักนิติธรรม เปรียบเสมือนปัจจัยพื้นฐาน (underpinning factor) ที่จะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ทุกเป้าหมาย ด้วยว่าในทุกเป้าหมายย่อมต้องมีเรื่องของกฎระเบียบ ข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมถึง soft law ของสหประชาชาติมาเกี่ยวข้องในหลากหลายมิติ ซึ่งการพัฒนาสิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งจำเป็น หากไม่พัฒนาแล้วมาทำย้อนหลัง ในหลายครั้ง การพัฒนาจะเข้าสู่รูปแบบที่ไม่ถูกต้อง”

นายบัน คี มุน อดีตเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ

ส่งเสริมสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก

สันติภาพ ความสงบสุข ความมั่นคง สิทธิมนุษยชน และการปกครองที่มีประสิทธิภาพบนรากฐานของหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ทุกวันนี้โลกถูกแบ่งแยกมากขึ้น บางภูมิภาคได้รับสิทธิในการอาศัยและมีชีวิตอยู่อย่างสงบ ปลอดภัย เจริญก้าวหน้า อย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ในขณะที่บางภูมิภาคอาจตกอยู่ในวัฏจักรของความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้นทุกวันและดูเหมือนว่าจะไม่มีวันสิ้นสุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถหลีกเลี่ยงได้และต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 16 มุ่งมั่นที่จะลดความรุนแรงทุกรูปแบบ ลดอาวุธ และเงินผิดกฎหมาย ขจัดการแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง รวมถึง ส่งเสริมการปกครองด้วยหลักนิติธรรมโดยให้ทุกคนเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน อันเป็นหัวใจสำคัญของเป้าหมายนี้ เช่นเดียวกับการมีสถาบันที่มีธรรมาภิบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาให้มีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ ดังนั้นการจะบรรลุเป้าหมายที่ 16 ได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน (stakeholder's engagement) อันนำมาซึ่งการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนในทุกระดับอย่างแท้จริง (inclusive society)

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของประเทศไทย

เป้าประสงค์ที่ 16.1

ลดความรุนแรงทุกรูปแบบ
และอัตราการตายที่เกี่ยวข้อง
ในทุกแห่ง อย่างมีนัยสำคัญ

“

อัตราการฆาตกรรมต่อประชากร

100,000 คน

(Homicide rate)

3.2

(ข้อมูล : UNDP, Human Development Report)

”

แนวทางการขับเคลื่อนกรอบ

การป้องกันอาชญากรรม

เนื่องจากอาชญากรรมพื้นฐานเป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเหยื่อ/ผู้เสียหายและสังคม เป็นผลให้ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เสนอ โดยกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมนี้จะมุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมพื้นฐานเป็นหลัก ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรมได้ลงนาม MOU กับกระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร เพื่อขับเคลื่อนแนวทางการป้องกันอาชญากรรม พร้อมทั้งได้หารือแนวทางการขับเคลื่อนกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรมในระดับพื้นที่ โดยใช้จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดนำร่อง นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และภาพเคลื่อนไหวและสโปตเสียงตามสายภายใต้แนวคิด **“อยู่อย่างปลอดภัย (Stay Safe)”** แจกจ่ายให้หน่วยงานต่างๆ และประชาชน เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรู้จักป้องกันอาชญากรรมด้วยตัวเอง

การพัฒนาระบบการทำงานแบบประสานสหวิชาชีพระหว่างหน่วยงานและชุมชน

เป็นที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งว่า ปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก ผู้หญิงและบุคคลในครอบครัว ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างความสงบสุขในสังคม พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญและทรงมีส่วนร่วมในการผลักดันประเด็นดังกล่าวจนองค์การสหประชาชาติได้กำหนด 2 ยุทธศาสตร์หลักในการแก้ปัญหา ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติของสหประชาชาติ (ฉบับปรับปรุง) ในการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงในด้านการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Updated Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Women in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice)

- ยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติของสหประชาชาติในการขจัดความรุนแรงต่อเด็กในด้านการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (United Nations Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Children in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice)

(ข้อมูล : มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล เวทีเสวนา "จับสัญญาณอันตรายความตายความรุนแรงในครอบครัว 2018" เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2561)

เป็นยุทธศาสตร์ต้นแบบของสหประชาชาติที่ประเทศสมาชิกรับไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งประเทศไทยโดยสำนักงานอัยการสูงสุด ได้สานต่อแนวพระดำริของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา พัฒนาระบบการทำงานร่วมกันในลักษณะสหวิชาชีพระหว่างหน่วยงานและชุมชน โดยกำหนดรูปแบบและกระบวนการ

ป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิง เด็ก และบุคคลในครอบครัว อันเป็นการสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างพนักงานอัยการ บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้หญิงและเด็กจากปัญหาความรุนแรง ซึ่งปี พ.ศ. 2560 ได้ดำเนินการในจังหวัด 9 จังหวัด เป็นผลให้สามารถคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลได้จำนวน 90 ราย และสามารถยุติปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ด้วยวิธีไกล่เกลี่ยได้ จำนวน 11 ราย รวมถึงสามารถคุ้มครองบุคคล โดยการลดความเสี่ยง

ที่อาจถูกกระทำความรุนแรงจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ จำนวน 31 ราย ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2561 สำนักงานอัยการสูงสุด ได้ขยายขอบเขตจังหวัดเป็น 18 จังหวัด และให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศในที่สุดในโอกาสต่อไป

สร้างความปรองดอง จัดความขัดแย้งในชาติ ผ่านสัญญาประชาคม โครงการไทยนิยมยั่งยืน

กระทรวงกลาโหม ในฐานะที่รับผิดชอบดูแลสัญญาประชาคมผูกใจไทยเป็นหนึ่งในให้ความสำคัญในการสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในชาติ โดยได้เชิญประชาชนจากทุกภาคส่วน ซึ่งถือเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งมาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อหาทางออกจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม อันนำมาซึ่งร่างสัญญาประชาคมที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม โดยมีสาระสำคัญ คือ

ทั้งนี้ กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการเผยแพร่สัญญาประชาคมฉบับนี้แล้ว ผ่านช่องทางต่างๆ พร้อมทั้งให้หน่วยงานในพื้นที่ ทำความเข้าใจกับประชาชน รวมถึงประสานกระทรวงมหาดไทยให้ช่วยเผยแพร่ ทำความเข้าใจกับประชาชนทั่วประเทศ ในเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กระทรวงมหาดไทยดำเนินการอยู่กว่า 8 หมื่นหมู่บ้านทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังว่าหากทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตาม ก็จะลดความขัดแย้งและสร้างความปรองดองของคนในชาติได้ ดังเห็นได้จากความสงบเรียบร้อยในสังคมตอนนี้ ซึ่งถือเป็นความสำเร็จส่วนหนึ่งที่ทุกคนยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างและไม่ยอมตกเป็นเหยื่อของการชักนำไปในทางใดทางหนึ่ง

เป้าประสงค์ที่ 16.2

ยุติการข่มเหง การแสวงหาประโยชน์
อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรง
การทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก

ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคม และการสร้างความมั่นคงของครอบครัว ซึ่งปรากฏให้เห็นมาเป็นเวลานานและพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี นับเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน รัฐบาล ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว โดยกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการ สตรีและสถาบันครอบครัว) เป็นหน่วยงานหลักของภาครัฐ ในการประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างกระแส ให้คนในสังคมตระหนักและตื่นตัวต่อปัญหาดังกล่าว และ ร่วมเป็นพลังในการยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคล ในครอบครัว อย่างกว้างขวางทั่วประเทศ ซึ่งที่ผ่านมา

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ผนึกกำลังกับประชาชาติ ร่วมรณรงค์ยุติความรุนแรง ต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว ภายใต้แนวคิด สร้างครอบครัวไร้ความรุนแรงด้วยสื่อสารที่สร้างสรรค์ โดยเริ่มต้นจากตัวเองที่ไม่ใช้คำพูดที่รุนแรงอันเป็นการสร้างความรำคาญให้เกิดขึ้นในครอบครัว รวมทั้งปฏิบัติต่อกัน ทั้งทางด้านร่างกาย และวาจา อย่างเคารพซึ่งกันและกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย ซึ่งเป็นการสื่อสารเชิงบวกต่อสมาชิก ในครอบครัว ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งของการหยุด ยังการกระทำความรุนแรงได้

“สร้างครอบครัวไร้ความรุนแรง
ด้วยสื่อสารที่สร้างสรรค์”
หยุด! คำร้าย ทำลายครอบครัว

66

“สังคมจำเป็นต้องปรับ เปลี่ยนทัศนคติ ใหม่ว่า เรื่องครอบครัวเป็นเรื่องของสังคม หรือสาธารณชน เมื่อพบเห็นเหตุการณ์ ให้ช่วยเหลือ ทั้งการแจ้งปัญหาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่หรือการเข้าไป ช่วยเหลือด้วยตนเอง เป็นต้นรวม ถึงการ รณรงค์สร้างวัฒนธรรมให้เคารพเนื้อตัว ร่างกายผู้อื่นซึ่งต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก...”

น.ส. อังคณา อินทสา
หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล

99

ทั้งนี้ ได้มีการมอบโล่ประกาศเกียรติคุณให้แก่ บุคคลที่ไม่นิ่งเฉยต่อความรุนแรงในครอบครัว และ หน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนส่งเสริมการยุติความรุนแรง ในครอบครัวอีกด้วย

นอกจากนี้ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ โดยวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ พัฒนาหลักสูตรอบรมออนไลน์ “การยุติความรุนแรง ในครอบครัว” ขึ้น เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในการปฏิบัติงาน ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจทั่วไป โดยเป็นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (E-learning) ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ แบบมีความยืดหยุ่นสูง ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยจะเปิดรับผู้สนใจเข้าศึกษาในรุ่นแรก ปี พ.ศ. 2561

การค้ามนุษย์ (Human Trafficking)

ตลอดปี พ.ศ. 2560 การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ยังคงเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ และรัฐบาลยังคงเดินหน้าปฏิรูปการทำงานเพื่อจัดปัญหาการค้ามนุษย์ทั้งระบบ โดยในปี 2560 รัฐบาลสามารถสืบสวนปราบปรามจับกุมคดีค้ามนุษย์ได้ จำนวน 302 คดี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามอย่างมากในการดำเนินคดีและพิพากษาลงโทษนักค้ามนุษย์จำนวนมากขึ้น และกระบวนการพิจารณาคดีค้ามนุษย์ในชั้นศาลมีประสิทธิภาพรวดเร็วขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2559 และ ปี 2560 อย่างมีนัยสำคัญ โดยคดีค้ามนุษย์ที่เข้าสู่การพิจารณาคดีในชั้นศาลเป็นส่วนใหญ่ มีคดีร้อยละ 93 พิพากษาพิพากษาแล้วเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ส่วนประเด็นการทุจริตและ

การสมรู้ร่วมคิดของเจ้าหน้าที่รัฐในอาชญากรรมค้ามนุษย์ ยังคงบ่อนทำลายความพยายามในการปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งรัฐบาลได้สืบสวนสอบสวนคดีที่เจ้าหน้าที่รัฐต้องสงสัยว่าสมรู้ร่วมคิดในอาชญากรรมการค้ามนุษย์เพิ่มมากขึ้น ในระหว่างเดือนมกราคมถึงมีนาคม พ.ศ. 2561 รัฐบาลเริ่มกระบวนการสืบสวนสอบสวนเจ้าหน้าที่รัฐ 20 คน ดำเนินคดีต่อเจ้าหน้าที่รัฐ 8 คน และพิพากษาลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐ 5 คน ทั้งนี้ได้เพิ่มความพยายามในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยระบุให้การค้ามนุษย์ทางเพศและแรงงานเป็นความผิดอาญา และกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 12 ปี และปรับไม่เกิน 1.2 ล้านบาท สำหรับการกระทำความผิดต่อผู้เสียหายที่เป็นผู้ใหญ่

และกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปีและปรับไม่เกิน 2 ล้านบาท สำหรับการกระทำความผิดต่อผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และสำหรับกรณีการค้ามนุษย์ทางเพศ บทลงโทษจะเทียบเท่ากับบทลงโทษสำหรับความผิดอาชญากรรมร้ายแรง อาทิ คดีข่มขืน เป็นต้น

หลังจากที่มีการใช้พระราชบัญญัติควบคุมการขอทานในปี พ.ศ. 2559 รัฐบาลได้เพิ่มความพยายามมากยิ่งขึ้นในการสืบสวนสอบสวนการบังคับขอทาน และการบังคับให้เด็กมาขอทาน โดยในปี พ.ศ. 2560 ได้เริ่มสืบสวนสอบสวนคดีการบังคับขอทาน 26 คดี ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้การตรวจดีเอ็นเอในการสืบหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายเด็กที่ถูกบังคับให้ขอทานและผู้ใหญ่ที่ติดตามเด็กมาด้วย รวมถึงดำเนินคดีต่อบิดามารดาที่พาบุตรเดินทางมาจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาประเทศไทยมากกว่าหนึ่งครั้งเพื่อมาขอทาน เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของไทยร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างประเทศเพื่อสืบสวนสอบสวนนักค้ามนุษย์และผู้เสียหายชาวไทยที่อยู่ต่างประเทศ และบุคคลต่างด้าวที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินในคดีค้ามนุษย์มูลค่ารวมกว่า 31 ล้านบาท ซึ่งรวมถึงคดีที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้แรงงานในเรือประมง

ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ ในปี พ.ศ. 2560 รัฐบาลได้ให้การช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ จำนวน 455 คน และได้ออกกระเป๋ากำกัฏฐสถานคุ้มครองเอกชนและในขณะเดียวกันก็ให้การสนับสนุน

ทางวิชาการจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนเปิดโอกาสให้องค์กรพัฒนาเอกชนสามารถสมัครขอทุนสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นอกจากนี้ ในปีพ.ศ. 2560 รัฐบาลให้เงินช่วยเหลือกว่า 10.2 ล้านบาท แก่ผู้เสียหายและพยานผ่านหลายกองทุนของรัฐ ซึ่งเงินจำนวน 5.6 ล้านบาท ให้แก่ผู้เสียหาย 760 คน จากกองทุนของรัฐเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (สถานทูตสหรัฐและสถานกงสุลในประเทศไทย, รายงานการค้ามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2561)

รัฐบาลพยายามที่จะป้องกันการค้ามนุษย์มากยิ่งขึ้น โดยจัดสรรงบประมาณสำหรับบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวและดำเนินงานต่อต้านการค้ามนุษย์ เพิ่มขึ้นเป็น 3.6 พันล้านบาท สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ทั้งยังตั้งคณะทำงานต่อต้านการค้ามนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์ และเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อยกระดับการประสานงานด้านการบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองผู้เสียหายให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงริเริ่มโครงการผู้เชี่ยวชาญด้านความช่วยเหลือผู้เสียหายและเพิ่มการอบรมแก่ผู้ตรวจแรงงานที่ถูกบังคับ อีกด้วย ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้เป็นผลให้สถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP report) ประจำปี ค.ศ. 2018 ของประเทศไทย อยู่ในอันดับ เทียร์ 2 ขยับขึ้นจาก เทียร์ 2 ที่ต้องจับตามอง ในปี ค.ศ. 2016 - 2017

Trafficking in Persons (TIP) Report 2018

อันดับขึ้นมาจากที่เทียร์ 2 จากระดับเทียร์ 2 ที่ต้องจับตามอง

ข้อมูล : กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

เป้าประสงค์ที่ 16.3

ส่งเสริมหลักนิติธรรมทั้งในระดับชาติ
และระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกัน
ว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรม
อย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน

กระบวนการยุติธรรมเป็นกลไกสำคัญของรัฐในการสร้างความเป็นธรรมในสังคมและความสงบเรียบร้อยของสังคม นอกจากนี้ ยังเป็นกฎเกณฑ์ กติกา และผู้รักษากฎเกณฑ์กติกาทุกกลไกของรัฐ แม้กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยจะผ่านการปฏิรูปด้านโครงสร้าง กระบวนการทำงาน และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมาแล้วหลายครั้ง แต่ยังคงปรากฏข้อวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม ทั้งในแง่ของความล่าช้า อุปสรรคในการเข้าถึงความยุติธรรม ความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมาย อันนำมาซึ่งคำพูดคั่นหูที่ว่า

“คนจนนอนคุก คนรวยนอนบ้าน” ด้วยเหตุดังกล่าว ประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมจึงเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นในการปฏิรูปประเทศในครั้งนี้ด้วย และที่ผ่านมารัฐบาลก็เห็นความสำคัญของการอำนวยความสะดวกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ปัญหาความเหลื่อมล้ำในกระบวนการยุติธรรม ส่งผลให้คนจนไม่สามารถเข้าถึงการบริการภาครัฐได้อย่างสะดวกและทั่วถึง อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ก็ไม่สามารถแก้ไขหรือลดปัญหาอาชญากรรมในสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม จะเห็นได้จากสถิติแนวโน้มการเกิดคดีอาชญากรรมค่อนข้างสูงและมีความรุนแรงยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันสถิติการกระทำผิดซ้ำก็ไม่ลดลง ส่งผลให้เกิดปัญหา “คนลั่นคุก ผู้ต้องขังลั่นเรือนจำ” ภายใต้การบริหารของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับมาตรการเชิงป้องกันควบคู่ไปกับการบังคับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมซ้ำซ้อนต่าง ๆ รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำโดยสร้างความเป็นธรรมสู่ประชาชนให้อย่างทั่วถึง

กระทรวงยุติธรรม ได้ขับเคลื่อนศูนย์ยุติธรรมชุมชน 7,784 ศูนย์ ทั่วทั้งประเทศ ให้เป็นกลไกต้นน้ำในการป้องกันและแก้ไขต่างๆ ของชุมชน อาทิ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาข้อขัดแย้ง ให้ระงับและยุติลงที่ชุมชน อันเป็นการลดปริมาณคดีไม่ให้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก โดยอาศัยกลไกตามบทบาทภารกิจของสำนักงานยุติธรรมจังหวัด เครือข่ายศูนย์ยุติธรรมชุมชน ที่มีอยู่ทั่วทุกจังหวัด เน้นการประสานความร่วมมือ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำนโยบายในเรื่องต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคประชาสังคม และชุมชน ในระดับพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในงานยุติธรรม ภายใต้การทำงานของคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน ตั้งแต่ในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ

ยุติธรรมชุมชน : กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานยุติธรรมในมิติของการป้องกันอาชญากรรมและการลดความเหลื่อมล้ำให้กับประชาชนในระดับพื้นที่

ตามลำดับ ซึ่งจะเป็นการประสานความร่วมมือกันระหว่างฝ่ายท้องที่ ท้องถิ่น ตำรวจ ชุมชน ผู้นำธรรมชาติจากภาคประชาชน อันเป็นกระบวนการยุติธรรมแบบมีส่วนร่วมและไม่เป็นทางการในชุมชน เพื่อแบ่งปันความรู้สึกในการเป็นเจ้าของชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และร่วมรับผิดชอบ รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ข้อขัดแย้งต่างๆ โดยให้ยุติลงที่ชุมชน นอกจากนี้สำนักงานยุติธรรมจังหวัดและเครือข่ายศูนย์ยุติธรรมชุมชน ยังเป็นกลไกสำคัญในการนำบริการด้านความยุติธรรมลงไปสู่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นในฐานะของผู้รับบริการ ผู้เสียหาย/เหยื่อ ผู้ได้รับผลกระทบ ในหลากหลายมิติบริการ อาทิ การช่วยเหลือของกองทุนยุติธรรม คลินิกยุติธรรม การให้คำปรึกษาหรือแนะนำปัญหาข้อกฎหมายต่างๆ อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำด้านความยุติธรรมให้กับประชาชนได้อย่างยั่งยืน

ศูนย์ยุติธรรมชุมชน จะเป็นกลไกสำคัญในการนำนโยบายที่สำคัญต่างๆ ของภาครัฐไปสู่การปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐกับประชาชน และชุมชน ซึ่งประกอบด้วยภารกิจ 5 ด้าน คือ

- 1.สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านกฎหมาย การเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาอาชญากรรม การทุจริต และประเพณีนิยมของเจ้าหน้าที่รัฐและการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ รวมถึงสามารถเข้าถึงข้อมูลปัญหาในพื้นที่และสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้เบื้องต้น
- 2.รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ปัญหาความไม่เป็นธรรมจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อพิจารณาจำแนกปัญหาและบริหารจัดการแก้ไขส่งต่อ
- 3.สนับสนุนกระบวนการยุติธรรมทางเลือกด้วยกลไกยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยชุมชน

การอำนวยความสะดวกในระดับพื้นที่

(ข้อมูล : สำนักงานกิจการยุติธรรม ณ วันที่ 31 มีนาคม 2561)

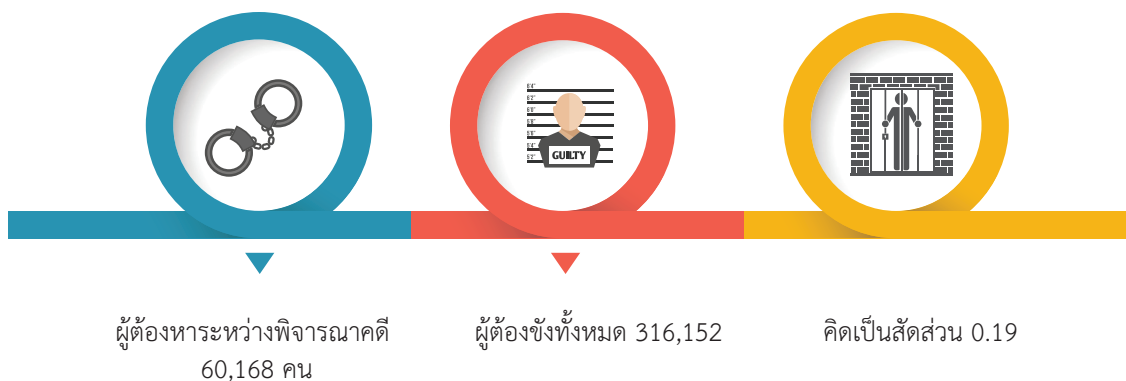
4. สนับสนุน ช่วยเหลือ ดูแลผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดและอาชญากรรม ได้รับการเยียวยา รวมทั้งให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยเงินจากกองทุนยุติธรรม

5. สนับสนุนหน่วยงานในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ผู้กระทำความผิด และผู้พันโทษ รวมถึงผู้ถูกคุมประพฤติหรือได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวเพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำและให้ชุมชนเกิดความรู้สึกปลอดภัย

“ยุติธรรมชุมชน” ภายใต้ศูนย์ยุติธรรมชุมชน 7,784 แห่งทั่วประเทศ จึงเป็นการบริหารงานยุติธรรมในมิติใหม่ที่มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและตระหนักในความเป็นเจ้าของชุมชนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาและร่วมรับผิดชอบชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน อันจะเป็นการลดปริมาณคดีสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กองทุนยุติธรรม : ความเป็นธรรมที่ทุกคนเอื้อมถึง

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวในรายการ “ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561 ว่า จากข้อมูลทางสถิติ ปัจจุบันมีผู้ต้องขังถูกควบคุมตัว ระหว่างการสอบสวนและพิจารณาคดี มากกว่า 6 หมื่นคน ทั้งๆ ที่ตามกฎหมายถือว่า “ผู้ถูกกล่าวหายังเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา” ทั้งนี้ แม้ผู้ต้องหาทุกคนจะมีสิทธิได้รับการประกันตัวดังกล่าวเป็นการชั่วคราว เพื่อออกมารวบรวมพยานหลักฐานหรือปรึกษาทนายความ แต่เมื่อไม่มีทุนทรัพย์ จึงไม่สามารถใช้โอกาสนั้นได้ แต่วันนี้ กระทรวงยุติธรรม จะทำช่วยให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม ให้ถึงมือ “ผู้ต้องคดีที่ยากจน” ผ่าน “กองทุนยุติธรรม”

(ข้อมูล : กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 1 กันยายน 2561)

รัฐบาลปัจจุบันได้เห็นความสำคัญของการอำนวยความสะดวกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยได้ตรากฎหมายจัดตั้ง “กองทุนยุติธรรมให้เป็นนิติบุคคล” สำหรับช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับโอกาสสามารถเข้าถึงความเป็นธรรมได้ ตลอดกระบวนการในรูปแบบการช่วยเหลือด้านการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายในการปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลย ค่าจ้างทนายความ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าฤชาธรรมเนียมในการขึ้นศาล และให้ความช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น ค่ารักษาพยาบาล เงินช่วยเหลือเยียวยากรณีเสียชีวิต และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ สามารถยื่นคำร้องผ่าน “ศูนย์ยุติธรรมชุมชน” ซึ่งตั้ง ณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ไกลบ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ จังหวัด และยุติธรรมจังหวัด หรือที่ สำนักงานกองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม พุดโดยรวมว่าเป็น “เครือข่ายยุติธรรมชุมชน” ได้ด้วยการยกระดับกลไกในการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยของกองทุนยุติธรรมดังกล่าวของรัฐบาลนี้ นับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 สามารถลดความเหลื่อมล้ำช่วยให้พี่น้องประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งตกเป็นผู้ต้องหาได้รับการประกันตัว เพื่อออกไปปกป้องความบริสุทธิ์ของตนตามกระบวนการยุติธรรม

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานกองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ได้รายงานว่ามีผู้ยื่นคำขอรับความช่วยเหลือ จำนวนทั้งสิ้น 9,066 ราย โดยได้ดำเนินการเสร็จ รวมผลการพิจารณา 8,528 ราย ซึ่งแบ่งเป็นได้รับการอนุมัติ 3,092 ราย ไม่ได้รับการอนุมัติ 4,004 ราย ยุติเรื่อง 1,432 ราย และอยู่ระหว่างดำเนินการ 538 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2561)

“ยอมรับว่ารัฐอาจมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น แต่เป็นรายจ่ายที่รัฐจำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือ ผมมองว่าเงิน 500-600 ล้านบาท หรืออาจต้องเพิ่มเป็น 1,000 ล้านบาท สำหรับประชาชนไม่เยอะ เมื่อเทียบกับการที่ประชาชนมีโอกาที่จะเข้าไปต่อสู้ในกระบวนการยุติธรรม เราไม่ได้มองว่าเขาถูกหรือผิด แต่เป็นการช่วยให้เขาเข้าถึงโอกาส ไม่ใช่ต้องเข้าไปติดคุกเพราะไม่มีโอกาสได้ต่อสู้หรือเพราะเขากลับความล่าช้า หรือไม่มีเงิน หรืออยู่ห่างไกลจากศูนย์ความช่วยเหลือในส่วนกลาง ความเหลื่อมล้ำเหล่านี้ควรหมดไป ไม่ต้องห่วงเรื่องงบประมาณ ผมห่วงอย่างเดียวว่าประชาชนรู้หรือไม่ว่ามีความช่วยเหลือจากรัฐในเรื่องนี้”

พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา

ให้สัมภาษณ์พิเศษกับกรุงเทพธุรกิจ เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2557

เป้าประสงค์ที่ 16.4

ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน
เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการ
ติดตามและส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป
และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้ง
ในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบ ภายในปี
พ.ศ. 2573

การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอาวุธปืนและตรวจเปรียบเทียบ ลูกกระสุนปืน พลอกกระสุนปืนด้วยระบบอัตโนมัติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พัฒนาระบบการตรวจพิสูจน์ระบบฐานข้อมูลอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนให้เป็นมาตรฐาน รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลในลักษณะบูรณาการกับหน่วยงานด้านการอำนวยความสะดวก โดยดำเนินการติดตั้งซอฟต์แวร์ระบบ IBIS เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งฝึกอบรมการใช้งานระบบให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ระบบ IBIS เป็นเทคโนโลยีที่มีมาตรฐานสูง แสดงผลได้แบบ 3 มิติ ความคมชัด ระดับ HD ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับงานสืบสวนตรวจเปรียบเทียบลูกกระสุนปืนและพลอกกระสุน จัดเก็บ สืบค้น เชื่อมโยงข้อมูลอาวุธปืนได้อย่างละเอียด แม่นยำ ถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งช่วยลดระยะเวลาในการสืบค้นข้อมูลผู้กระทำความผิดที่ใช้อาวุธปืนสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานการสืบสวนสอบสวนได้อย่างทันทั่วทั้ง และเป็นการพัฒนากระบวนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในอนาคตยังจะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลอาวุธปืนในลักษณะอาชญากรรมข้ามชาติผ่านเครือข่ายฐานข้อมูลอาวุธปืนขององค์กรตำรวจสากล (Interpol) ทั่วโลกได้อีกด้วย ซึ่งได้จัดตั้งไปแล้ว 2 แห่ง คือ ที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง กรุงเทพมหานคร และศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 6 จ.พิษณุโลก

การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

เนื่องจากปัญหาการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ ได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย ทั้งในฐานะที่เป็นรัฐปลายทาง และถูกใช้เป็นรัฐทางผ่านเพื่อลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานเข้าสู่รัฐอื่นๆ แต่ปรากฏว่ากฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถใช้บังคับเพื่อดำเนินคดีกับการกระทำผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่สอดคล้องกับพันธกรณีตามพิธีสารว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ซึ่งเสริมอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และประเทศไทย

ได้ลงนามในพิธีสารนี้ จึงมีความพยายามตราร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน พ.ศ. ขึ้น ซึ่งจะเป็นกฎหมายต่อต้านการลักลอบขนย้ายผู้โยกย้ายถิ่นฐานฉบับแรกของประเทศไทย

นอกจากนี้ รัฐบาลไทยยังให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการการโยกย้ายถิ่นฐาน และได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาระงงานโยกย้ายถิ่นฐานที่เข้ามาผิดกฎหมาย ตามนโยบาย “ลดคนผิด เพิ่มคนถูก” เพื่อป้องกันไม่ให้แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ถูกเอารัดเอาเปรียบในด้านต่างๆ ไม่ถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ รวมทั้งต้องได้รับสิทธิคุ้มครองครบทุกด้านตามที่กฎหมายกำหนด

โดยแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานจะต้องได้รับศักดิ์และสิทธิเทียบเท่าแรงงานไทยทุกประการตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการการโยกย้ายถิ่นฐานแบบบูรณาการ

ทั้งหมดนี้ เป็นการยืนยันถึงความพร้อมของประเทศไทยที่จะดำเนินนโยบายในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐานภายใต้ความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างใกล้ชิด เพื่อขยายช่องทางในการโยกย้ายถิ่นฐานที่เป็นปกติและปลอดภัย และป้องกันมิให้ผู้โยกย้ายถิ่นฐานตกเป็นเหยื่อของเครือข่ายค้ามนุษย์

กระบวนการบาหลีด้วยการลักลอบขนคน การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวข้องหรือกระบวนการบาหลิ (Bali Process on People Smuggling, Trafficking in Persons and Related Transnational Crime – Bali Process)

กระบวนการบาหลิ หรือ Bali Process เป็นกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการประชุมระดับรัฐมนตรีจัดขึ้นทุก 2 ปี เพื่อเป็นการยืนยันเจตนารมณ์อย่างต่อเนื่องของประเทศสมาชิกกระบวนการบาหลิในการร่วมมือกันในระดับภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติอย่างครอบคลุมมีประสิทธิภาพ และยั่งยืนบนพื้นฐานของหลักการการแบ่งเบาภาระระหว่างประเทศ โดยมี 6 ประเด็นด้วยกัน คือ

1. ส่งเสริมให้รัฐสมาชิกเรียนรู้จากประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีของกันและกัน
2. ย้ำถึงความจำเป็นการจัดการต้นเหตุของการย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติและการยกระดับการคุ้มครองการช่วยเหลือ การพัฒนาความร่วมมือการส่งกลับ และการส่งคืนสู่สังคม รวมถึงส่งเสริมช่องทาง

การโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย

3. เป็นการส่งเสริมระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในบริบทของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานในห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งแรงงานจะได้รับประโยชน์จากการจ้างงานที่มีคุณธรรม

4. เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก และภาคประชาสังคม ในการคุ้มครองและสนับสนุนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และป้องกันการเอารัดเอาเปรียบในรูปแบบที่เลวร้าย

5. เป็นความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการบาหลิกับกระบวนการหารือระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศอื่นๆ ที่จัดการกับการโยกย้ายถิ่นฐาน และ

6. การมีส่วนร่วมของกระบวนการบาหลิในการแก้ไขปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติทางทะเลในภูมิภาค ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างปฏิญญาของการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ 7 ของกระบวนการบาหลิแล้ว

การลักลอบค้ายาเสพติด เป็นหนึ่งในปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่ประเทศในภูมิภาคอาเซียนประสบอยู่ รวมถึงประเทศไทยเอง ซึ่งข้อมูลจาก World Drug Report 2018 รายงานว่า ประชากรทั่วโลกที่มีอายุ 15-64 ปี ใช้ยาเสพติดอย่างน้อย 1 ครั้งในปี ค.ศ. 2016 และผู้ใช้ยาเสพติดประมาณ 31 ล้านคน ต้องทรมานจากการใช้สารเสพติดมากเกินไป โดยเมื่อปี ค.ศ. 2015 WHO ได้รายงานว่ามีผู้ใช้สาร

เสพติดจนถึงแก่ความตาย ประมาณ 450,000 คน ซึ่งในจำนวนนี้ 167,750 คน ตายเพราะใช้สารเสพติดเกินขนาด

เป็นผลให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดยในปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้จัดทำแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเร่งด่วน ปี 2561 เพื่อเป็นการเร่งรัดการป้องกันและแก้ไข ตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน เน้นจุดสำคัญ 3 ส่วน คือ ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ประกอบด้วย

ยาเสพติด

I urge countries to advance prevention, treatment, rehabilitation and reintegration services; ensure access to controlled medicines while preventing diversion and abuse; promote alternative to illicit drug cultivation; and stop trafficking and organized crime – all of which would make an immense contribution to our work to achieve the Sustainable Development Goals.”

António Guterres
UN Secretary-General

1. แผนความร่วมมือระหว่างประเทศเชิงรุก โดยเร่งดำเนินการตามโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย พร้อมกับแผนปฏิบัติการสามเหลี่ยมทองคำ ทั้งหมด 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย จีน เมียนมา สปป. ลาว กัมพูชา และเวียดนาม

2. แผนสกัดกั้นปราบปรามเครือข่ายการค้า ยาเสพติด เน้นในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. แผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมทั้งการบูรณาการดำเนินงานร่วมกับโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

4. แผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เป็นปัญหาเฉพาะ เป็นมาตรการพิเศษเพื่อยับยั้งไม่ให้อาสาสมัครขยายตัวออกไป โดยมี 3 มาตรการ คือ

1) มาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้

2) มาตรการแก้ไขปัญหายาเครือข่ายการค้าคนผิวสี และ

3) แผนการแก้ไขปัญหายาเฉพาะที่มีแนวโน้มกระจายตัวมากขึ้นโดยให้จัดทำแผนการแก้ไขปัญหายาที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (1 ตุลาคม 60 - 31 มีนาคม 2561) กระทรวงยุติธรรม โดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีให้สอดคล้องรองรับกับแผนยุทธศาสตร์ชาติในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 - 2562 ประกอบด้วยแผนป้องกันยาเสพติด แผนปราบปรามยาเสพติด แผนบำบัดยาเสพติด และแผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดปริมาณผู้เข้าสู่การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พร้อมทั้งนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากวงจรการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เห็นอย่างชัดเจน

สถิติผู้ต้องหาราชทัณฑ์คดี พ.ร.บ. ยาเสพติดทั่วประเทศ

หญิง

39,633 คน

ชาย

236,817 คน

รวม 276,450 คน

(ข้อมูล : กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 1 กันยายน 2561)

ผ่านการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ซึ่งมีสภาพปัญหาและวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในบริบทที่แตกต่างกันในแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน (ไม่มีปัญหา มีปัญหาผู้เสพมีปัญหาค้า หรือมีปัญหาทั้งผู้เสพและผู้ค้า) เพื่อให้สังคมและประชาชนปลอดภัยจากยาเสพติด ด้วยประชารัฐร่วมใจ

นอกจากนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ยังเห็นชอบกรอบแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย 6 ประเทศ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2562 - 2565) เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนของแผนแม่บทดังกล่าว ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการร่วมแม่น้ำโขงปลอดภัย (Safe Mekong Coordination) พ.ศ. 2562 - 2565 เพื่อการควบคุมยาเสพติด 6 ประเทศ ร่วมกันระหว่างกัมพูชา จีน สปป.ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม พร้อมกับกำหนดมาตรการดำเนินงานต่างๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนแม่บท 7 มาตรการ ประกอบด้วย

1) มาตรการบูรณาการการสกัดกั้นและการควบคุมสารตั้งต้น/เคมีภัณฑ์

2) มาตรการบูรณาการเสริมสร้างและการพัฒนาจุดตรวจตามเส้นทางลำเลียงและด่านถาวร

- 3) มาตรการบูรณาการปฏิบัติการในพื้นที่เสี่ยงตามชายแดนระหว่างประเทศ
- 4) มาตรการการประสานงานบูรณาการการสืบสวนปราบปรามผู้ผลิตและผู้ค้ารายสำคัญ
- 5) มาตรการการประสานงานบูรณาการการปฏิบัติการสกัดกั้นการลำเลียงผ่านแม่น้ำโขง
- 6) มาตรการการสนับสนุนมาตรการและการพัฒนาพื้นที่
- 7) มาตรการบูรณาการพัฒนาศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัยในทุกประเทศ ด้วยการวางระบบเพื่อยกระดับให้มีประสิทธิภาพให้มีความพร้อมในการผลักดันมาตรการต่างๆ ให้เกิดความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

DRUGS TAKE YOU TO HELL,
DISGUISED AS HEAVEN

-Donald Lyn Frost-

SAY NO
TO DRUGS

เป้าประสงค์ที่ 16.5

ลดการทุจริตและการรับสินบน
ทุกรูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญ

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นผลให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ยังคงเป็นวาระเร่งด่วนและเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยได้ดำเนินการสำคัญๆ ดังนี้

❶ รัฐบาลได้เสริมสร้างกลไกขับเคลื่อนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตใน 3 ระดับ ดังนี้

- จัดตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) เป็นกลไกระดับนโยบาย โดยหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นประธาน เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินการในเรื่องการป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องนั้น

- จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เป็นกลไกขับเคลื่อนภาพรวมระดับประเทศ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานทำหน้าที่เป็นองค์กรอำนวยการระดับชาติ เพื่อให้การแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอยู่ภายใต้คณะกรรมการอำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ

- สร้างกลไกศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ระดับกระทรวงและระดับจังหวัดทุกจังหวัด จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับ ป.ป.ช. ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

❷ ตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณบูรณาการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริต ทำให้หน่วยงานภาครัฐต้องขับเคลื่อนงานและใช้งบประมาณด้านนี้อย่างไม่ซ้ำซ้อน ซึ่งแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปี 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย 869,303,200 บาท

❸ ให้หน่วยงานภาครัฐ “ทุกหน่วยงาน” ต้องเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ซึ่งถือเป็นภารกิจระดับให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเป็น “มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก” ที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศจะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมการทำงานอย่างมีคุณธรรมและความโปร่งใส ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีหน่วยงานเข้าร่วมทั้งสิ้น 425 หน่วยงาน

❹ จัดสรรอัตรากำลังให้ ป.ป.ช. เพิ่มเติม โดยบรรจุเป็นผู้ช่วยพนักงานไต่สวน 462 อัตรา เจ้าพนักงานตรวจสอบทรัพย์สิน 119 อัตรา ซึ่งส่งผลดีต่องานปราบปรามของ ป.ป.ช. สามารถจะทำได้รวดเร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างเห็นได้ชัดตามตัวเลขทางสถิติ ดังนี้ (1) คดีที่ ป.ป.ช. ดำเนินการแล้วเสร็จ ในปีงบประมาณ 2559 จำนวนเกือบ 3,000 คดี โดยเพิ่มเป็น 4,300 กว่าคดีในปี 2560 นี้ และ (2) ทรัพย์สินที่ ป.ป.ช. ชี้มูล - ร้องต่อศาลให้ริบทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ในปีงบประมาณ 2559 มูลค่ามากกว่า 180 ล้านบาท โดยเพิ่มเป็น 853 ล้านบาท

ในปีงบประมาณ 2560 (พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวผ่านรายการศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560)

นอกจากนี้ยังได้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (พ.ร.บ.) ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 ก.ค. 2561 ประกอบด้วย 200 มาตรา โดยมีสาระสำคัญ อาทิ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี หรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้ับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนี รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มีวาระดำรงตำแหน่ง 7 ปี และให้ ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้บริบทการทำงานเข้มข้นขึ้น รวดเร็วขึ้น เพราะถือเป็นครั้งแรกที่กฎหมายมีกรอบเวลาในการรวบรวม

พยานหลักฐานหรือการไต่สวนของ ป.ป.ช. และกรอบเวลาในการฟ้องคดีของอัยการสูงสุดด้วย

ทั้งนี้ ข้อมูลจากผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เกี่ยวกับดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันของไทย (Corruption Situation Index : CSI) เดือนมิถุนายน 2561 สะท้อนให้เห็นผลจากความพยายามของรัฐบาลและทุกภาคส่วน ในการต่อสู้กับปัญหาการทุจริต ซึ่งให้ความสำคัญกับการปลูกจิตสำนึกและสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต Zero Tolerance จนประชาชนมีความตื่นตัวในเรื่องนี้สูงขึ้น รวมทั้งอยากมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตสูงขึ้น โดยผล CSI ประจำปี 2018 มีคะแนนขึ้นจากปี 2017 ทุกดัชนี แสดงว่าแนวโน้มสถานการณ์การทุจริตของประเทศไทยดีขึ้น

CSI 2018 พลสำรวจ ค่าดัชนีสถานการณ์ คอร์รัปชันไทย

สำรวจเดือนมิถุนายน 2561
จาก 3 กลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งหมด 2,400 ตัวอย่าง

- ข้าราชการ / ภาครัฐ 25.7%
- ผู้ประกอบการ / ภาคเอกชน 24.5%
- ประชาชน 49.8%

แนวโน้ม คอร์รัปชันลดลง

ภาครัฐ | ภาคเอกชน | ภาคประชาชน | รวม

ดัชนีปัญหาและความรุนแรงของการคอร์รัปชัน	43 48	41 47	42 49	42 48
ดัชนีการป้องกันการคอร์รัปชัน	54 54	53 54	52 53	53 54
ดัชนีการปราบปรามการคอร์รัปชัน	53 55	54 56	53 55	53 55
ดัชนีการสร้างจริยธรรมและจิตสำนึก	60 63	63 65	62 64	62 64

ข้อมูลโดย : ศูนย์พัฒนาศักยภาพและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
จัดทำโดย : กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ สำนักงาน ป.ป.ช.

ดัชนียังมีค่าใกล้เคียง 100 แสดงว่าสถานการณ์ดีขึ้น ธันวาคม 2560 มิถุนายน 2561
ดัชนียังมีค่าใกล้เคียง 0 แสดงว่าสถานการณ์แย่ลง 2560 2561

66

“คนไทยไม่ทนต่อการทุจริต ถึงเวลาแล้วที่คนไทยต้องลุกขึ้นทำหน้าที่ปกป้องสิทธิของตนเองและประเทศชาติ โดยไม่ทนต่อการทุจริต และมีจิตสำนึกที่ถูกต้อง เคารพในกฎหมายต้องเข้าใจด้วยเรื่องของกฎหมาย ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และความพอเพียง อย่าใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจ พร้อมแสดงบทบาทพลเมืองดีในการตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุจริต เพื่อให้ประเทศไทยโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ต้องช่วยกันนะครับ”

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
กล่าวผ่านรายการศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560

99

หลักสูตรต้านโกง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมการป้องกันการทุจริต ภายใต้ชุดหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังและสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตให้นักเรียน สร้างความตระหนักให้นักเรียนยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงด้านทุจริต ละอาย และเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริต และไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต ซึ่งมีกลยุทธ์ว่าด้วยการปรับฐานความคิดทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฐมวัย ให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลாதองสังคมเพื่อต้านทุจริต ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต้านทุจริต รวมถึงเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชนและบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการทุจริต

5 หลักสูตรด้านโง

แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ผู้บริหารท้องถิ่นแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณชนด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการ/กิจกรรมและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างระบบการป้องกันการทุจริต ป้องกันพฤติกรรมที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ การสร้างกลไกในการตรวจสอบการบริหารงาน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การบริหารจัดการท้องถิ่นมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งให้สาธารณชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานตามเจตจำนงที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้แสดงไว้ อันเป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุกระดับเจตจำนงทางการเมืองใน

การต่อต้านการทุจริต ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต (พ.ศ. 2561 – 2564) จำนวน 6,872 แห่ง จาก 7,853 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81 ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ตรวจประเมินแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560 พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 4,270 แห่ง ประชาชนสามารถตรวจผลการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ที่ www.nacc.go.th แบนเนอร์ “เอกสารการจัดทำแผนปฏิบัติ การป้องกันการทุจริตของ อบท.” นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดการติดตามประเมินผลการนำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยใช้วิธีการสุ่มลงพื้นที่ และสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. จะส่งเสริมให้มีแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตให้ครบทุกแห่งภายในสิ้นปี 2561

เจตนารมณ์ต่อการททุจริต

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ผนึกกำลังกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงาน ป.ป.ช. ลงนาม MOU ยุกระดับเจตจำนงทางการเมือง เดินหน้ารณรงค์ให้นักการเมืองและพรรค ประกาศเจตนารมณ์ต่อการททุจริต พร้อมทั้งสนับสนุนประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจริยธรรม

โดยจัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรอิสระและรัฐสภา ในการยุกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการททุจริต ระหว่าง สำนักงาน กกต. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการททุจริต (ป.ป.ช.) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เป็นการสร้างความร่วมมือของทั้ง 4 องค์กร ในการรณรงค์และยุกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการททุจริตของนักการเมืองและพรรคการเมือง โดยเฉพาะการรณรงค์ให้มีการประกาศเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการททุจริตต่อสาธารณชนและดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเจตจำนงดังกล่าวผ่านช่องทางสื่อสารทุกรูปแบบและเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามเจตจำนงในการต่อต้านการททุจริต อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการททำบันทึกข้อตกลงครั้งนี้ จะมีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้ลงนาม เป็นการบูรณาการความร่วมมือในการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศและแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการททุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 2 การยุกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการททุจริต กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาหลักกำหนดให้นักการเมืองแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการททุจริตต่อสาธารณชน ส่งเสริมให้นักการเมืองและพรรคการเมืองแสดงเจตจำนงต่อการททุจริตตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้ง ตลอดจนภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะร่วมกับองค์กรอิสระ ป.ป.ช. ศาลรัฐธรรมนูญ และภาคประชาชน ติดตามตรวจสอบมาตรฐานจริยธรรมของนักการเมืองว่าได้ปฏิบัติตามที่ได้ประกาศไว้หรือไม่ และจัดทำฐานข้อมูลนักการเมืองที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริตต่อไป เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนไปสู่วิสัยทัศน์ประเทศไทยใสสะอาดต่อไป

You can stop
corruption

เป้าประสงค์ที่ 16.6

พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ
มีความรับผิดชอบ และโปร่งใส
ในทุกระดับ

สถาบัน IMD World Competitiveness Center ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้เผยแพร่รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2018 ซึ่งเป็นการรายงานผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยผลจากการจัดอันดับดังกล่าว ในปีพ.ศ. 2561 พบว่าประเทศไทยมีผลคะแนนและอันดับตกลง โดยมีคะแนนรวมอยู่ที่ 79.450 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2560 ที่ได้ 80.095 คะแนน และอันดับตกลงจากอันดับที่ 27 ในปีที่แล้วเป็นอันดับที่ 30 ในปีนี้ แต่เมื่อพิจารณาในด้านประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลางถึงแม้อันดับจะลดลง 2 อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ 22 ในปีนี้หลังจากที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา โดยประเด็นหลักมาจากการคลังของภาครัฐ (Public Finance) ที่มีการใช้งบประมาณขาดดุลและด้านกรอบการบริหารภาครัฐ (Institutional Framework) ในด้านเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยนและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

แม้อันดับด้านประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทยจะลดลง แต่ประเทศไทยได้มีความพยายามอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ตามนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาใช้ในการให้บริการประชาชน และเน้นย้ำถึงการเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้บริการประชาชนอย่างสมบูรณ์

นโยบาย THAILAND 4.0

รัฐบาลได้แต่งตั้งให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย THAILAND 4.0 ซึ่งมีการดำเนินการในประเด็นการปฏิรูประบบราชการ ประกอบด้วย 1. การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ (Service Reform) 2. การพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ (Sandbox) 3. การปฏิรูปกฎหมาย (Regulatory Reform) และ 4. การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government)

ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency)

3.7

(ข้อมูล : SDG Index and Dashboards
Report 2018)

ด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ (Service Reform) ได้ดำเนินการใน 7 เรื่อง ประกอบด้วย (1) การขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สุขภาพของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) โดยแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบให้ยืดหยุ่นมากขึ้น และจัดตั้งกองส่งเสริมผู้ประกอบการและสมุนไพร มุ่งลดค่าชอคงค้างทั้งด้านยาและอาหารที่ยื่นก่อนวันที่ 7 สิงหาคม 2560 กว่า 8,000 ค่าขอ ได้หมดภายใน 6 เดือน และลดขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้เกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 20 (2) การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของกรมทรัพย์สินทางปัญญา ลดค่าชอค้างสะสมสิทธิบัตรการประดิษฐ์อย่างต่อเนื่อง โดยผลสำเร็จทำได้สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ถึงร้อยละ 14 (3) การจดทะเบียนที่ดินของกรมที่ดิน สำนักงานที่ดินลดระยะเวลาดำเนินการรังวัดได้ตามเป้าหมาย เฉลี่ยระยะเวลารอคิว 45 วัน และพัฒนาการให้บริการข้อมูลที่ดินผ่านเว็บไซต์ของกรมที่ดิน และ Mobile Application LandsMaps ค้นหาได้จากสถานที่สำคัญผ่านระบบของ Google และ (4) การนำเข้าและส่งออกของกรมศุลกากร ได้เชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบ Single Form (B2G) สำหรับสินค้าวัตถุดิบรายใช้งานแล้ว 6 หน่วยงาน อีก 2 หน่วยงานจะเริ่มใช้ภายในเดือนกันยายน 2561 (5) ธุรกิจพาณิชย์นาวีได้พัฒนาการให้บริการแบบ One Stop Service ด้านแรงงานทางทะเลที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลการอนุมัติอนุญาตเกี่ยวกับแรงงานทางทะเล การพัฒนา

ระบบ e-Service รองรับงานบริการ รวมทั้งการลดค่าธรรมเนียมการมอบอำนาจให้สถาบันตรวจเรือและความถี่ในการชำระเงิน และการจัดทำหลักสูตรกลางด้านพาณิชยนาวิให้กับสถาบันการศึกษา (6) ใบอนุญาตด้านการเกษตร มุ่งปรับปรุงกระบวนการควบคุมการอนุญาตการครอบครองสารเคมีเพื่อนำมาใช้คลุมเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช สร้าง Application ตรวจสอบข้อมูลขึ้นทะเบียน และแจ้งเตือนการต่ออายุใบสำคัญฯ และ (7) การบริหารจัดการคิวโรงพยาบาล ซึ่งมีต้นแบบจากการดำเนินโครงการห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ (Government Innovation Lab) ทำให้มีแนวทางจะพัฒนาระบบคิวกลางสำหรับนัดหมายเข้ารับการรักษา ระบบแจ้งเตือนก่อนวันนัด แจ้งขั้นตอนการรับบริการตั้งแต่ต้นจนจบ รวมทั้งต้นแบบ Application เพื่อใช้ในการบริหารจัดการคิวภายในโรงพยาบาล ซึ่งจะมีการขยายผลต่อไปจำนวน 50 โรงพยาบาล

ด้านการพัฒนาและการรังสรรค์นวัตกรรมในรูปแบบใหม่ (Sandbox) พัฒนาใน 4 เรื่อง ประกอบด้วย

(1) การแก้ไขพื้นที่ป่าและการใช้ประโยชน์พื้นที่จังหวัดน่านและกลไกการบริหารจัดการ โดยจะขอคืนพื้นที่ร้อยละ 18 จากพื้นที่ป่าทั้งหมด และอีกร้อยละ 10 ที่เหลือให้ประชาชนสามารถปลูกพืชเศรษฐกิจได้เต็มที่ โดยพื้นที่ยังเป็นป่าของรัฐ คาดการณ์ว่าภายในระยะเวลา 3 ปี เพื่อลดการบุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์และส่งเสริมการเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (2) Public School หรือโรงเรียนร่วมพัฒนา ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 40 โรงเรียน โดยมีภาคเอกชนสนับสนุน เริ่มดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 มุ่งแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าที่สามารถผลิตไฟฟ้าใช้ตัวเอง แต่ติดข้อกฎหมายและการไม่อนุญาตให้ซื้อขายไฟฟ้ากันเอง (3) หน่วยราชการ 4.0 (High Performance Organization : HPO) ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมบังคับคดี และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้รับการผ่อนคลายหลักเกณฑ์ และกฎระเบียบการบริหารทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานนำร่อง 4 หน่วยงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาองค์การรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย THAILAND 4.0 และดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตกลงไว้ (4) ข้อเสนอการยกระดับการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (Ease of Doing Research, Development and Innovation) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศสู่ THAILAND 4.0 ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการศึกษา ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มุ่งสร้างและดึงดูดบุคลากรวิจัยและพัฒนา รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมตามความต้องการของภาครัฐ

สำหรับการปฏิรูปกฎหมาย ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเร่งรัดการปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชนจำนวน 10 คณะ และได้พิจารณากฎหมาย 27 เรื่อง เช่น ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมและคุ้มครองประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. และกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพคนขับรถรับจ้างสาธารณะและผู้ค้าหาบเร่แผงลอย เป็นต้น

ด้านการเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ในเดือนพฤษภาคม 2561 สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ได้ระบุตำแหน่งจุดให้บริการประชาชนประมาณ 40,000 จุดบริการตามคู่มือสำหรับประชาชนใน info.go.th ส่วนในเดือนสิงหาคม ได้ยกเลิกสำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านจากหน่วยงานผู้ให้บริการ พร้อมเปิดใช้ Application บอกข้อมูลบริการ จากนั้นในเดือนตุลาคม เริ่มยกเลิก

สำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคล และในเดือน
มกราคม 2562 จะเปิดใช้ระบบ Citizen Feedback
ให้ประชาชนประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ
แสดงความคิดเห็นและข้อร้องเรียน

ความพึงพอใจของประชาชน
ต่อการให้บริการตามคู่มือ
สำหรับประชาชนของหน่วยงานของรัฐ

ร้อยละ 84

(ข้อมูล : สำนักงาน ก.พ.ร. , สํารวจเมื่อ ปี พ.ศ. 2561)

รัฐบาลเร่งพัฒนาระบบการประเมินความพึงพอใจ
ของประชาชนต่อการให้บริการของรัฐ สอดรับกับ
นโยบายระบบราชการ 4.0 ด้วยวิธีการทำงานแบบ
เปิดกว้าง และเชื่อมโยงกัน โดยยึดประชาชน
เป็นศูนย์กลาง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
(ก.พ.ร.) ร่วมกับสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์
(องค์การมหาชน) จัดทำโครงการพัฒนาระบบ
การประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้
บริการของหน่วยงานภาครัฐ และการยกเลิกสำเนา

เอกสารราชการ (No Copy) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ
พัฒนาระบบการประเมินความพึงพอใจของประชาชน
ต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ และการยกเลิก
สำเนาเอกสารราชการ รวมทั้งมีการเก็บรวบรวม
และวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น ความพึงพอใจของ
ประชาชนผู้รับบริการจากหน่วยงานของรัฐในเชิงลึก
และนำมาปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการให้บริการ
ประชาชนให้มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส ซึ่งถือ
เป็นอีกก้าวที่สำคัญในการพลิกโฉมการให้บริการและ
อำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยดำเนินการ
ด้วยรูปแบบแอปพลิเคชัน CITIZEN info โดย
ระบบดังกล่าวถือเป็นสิ่งแรกของการมีที่อยู่ดิจิทัล
ของหน่วยงานภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐจะ
ต้องทำการระบุพิกัดของสถานที่ให้บริการ หรือ
“การปักหมุด”บนระบบดังกล่าว เพื่ออำนวยความสะดวก
ให้กับประชาชนทราบตำแหน่งและเส้นทาง
การเดินทางไปยังจุดให้บริการของภาครัฐ นอกจากนี้
ระบบจะแสดงรายละเอียดงานบริการ ขั้นตอนและ
เอกสารที่ประชาชนต้องจัดเตรียมเพื่อเข้ารับบริการ
จุดบริการนั้นๆ โดยทำการเชื่อมโยงกับระบบศูนย์กลาง
ข้อมูลคู่มือสำหรับประชาชน พร้อมทั้งแสดงสถานะ
สำเนาเอกสารที่ยังคงต้องเรียกจากประชาชนในแต่ละ
จุดบริการที่สำคัญซึ่งประชาชนสามารถให้เห็น
และคะแนนความพึงพอใจต่อการให้บริการของ
หน่วยงานภาครัฐของประชาชนที่มารับบริการได้ทันที
ภายหลังได้รับบริการ โดยข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากระบบนี้
จะช่วยให้ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐสามารถวางแผน
ปรับปรุงคุณภาพบริการ ซึ่งมีประโยชน์อย่างมาก
ต่อการพัฒนางานของภาครัฐให้สามารถตอบสนอง
ความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับวิถี
การดำเนินชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน อันเป็นประตู
สำคัญที่จะเปิดสู่การให้บริการในยุคราชการ 4.0

Mobile application: PSC 1111

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้พัฒนาการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล เป็นการให้บริการทาง 모바일แอปพลิเคชัน ที่ชื่อ PSC 1111 เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการส่งเรื่องราวร้องทุกข์ผ่าน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งเหมาะสมกับคนในยุคปัจจุบัน ที่จากเดิมเป็นการรับเรื่องราวร้องทุกข์โดยประชาชนที่เดิน เข้ามายื่นเรื่องราวร้องทุกข์ด้วยตนเองที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ ทำให้เสียเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายัง ศูนย์บริการประชาชน รวมทั้งจัดทำระบบเพื่อบูรณาการดำเนินการเรื่องราวร้องทุกข์ของหน่วยงานภาครัฐภายใต้ ฐานข้อมูลเดียวกัน ในฐานะที่กำกับติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค จึงได้นำเทคโนโลยีดิจิทัล มาเป็นเครื่องมือ ในการกำกับติดตามรายงานผลการดำเนินการ โดยนำระบบวีดีโอคอนเฟอเรนซ์ มาช่วยในการวิเคราะห์ตัดสินใจ การพิจารณาให้เงินสนับสนุนงบประมาณ ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับและติดตามผลความก้าวหน้าของ แผนงานโครงการต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณให้มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็น การเสริมศักยภาพการให้บริการประชาชนตอบสนองตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาล

เป้าประสงค์ที่ 16.7

สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการ
ตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม
มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี
ในทุกระดับการตัดสินใจ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 และมีรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศมาแล้วถึง 20 ฉบับ โดยทุกฉบับต่างกำหนดหลักการพื้นฐานไว้หลักการหนึ่ง คือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด หรือที่เรียกว่า อำนาจอธิปไตย แม้ว่าในอดีตที่ผ่านมา ประชาชนไทยจะมิได้มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองเท่าที่ควร แต่เมื่อกระแสการเป็นประชาธิปไตยของโลกได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและได้เข้าสู่ประเทศไทย จึงทำให้ประชาชนรู้ถึงการมีสิทธิ เสรีภาพ และมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น นำมาสู่การปฏิรูประบบการเมืองไทย ที่เห็นได้ชัดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ฉบับที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน รับรองสิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ ออกกฎหมายที่จะมีผลกระทบต่อตัวเอง โดยกำหนดช่องทางที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ อาทิ

- มาตรา 43 (3) บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้น โดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

- มาตรา 254 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกัน เพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ

ผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ เป็นต้น ซึ่งเป็นการใช้สิทธิโดยตรงของประชาชนที่สามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอกฎหมายและนโยบาย

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ ยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอีกหลายมาตรา และหลากหลายประเด็น อาทิ

● มาตรา 57 รัฐต้อง

- (1) อนุรักษ์ฟื้นฟู ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

- (2) อนุรักษ์คุ้มครอง บำรุงรักษาฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

- มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย...

- มาตรา 78 รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
ด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติ
และระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้ง
การตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจ
มีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

● มาตรา 257 (3) กำหนดว่าการปฏิรูปประเทศ
ตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย คือ
ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

● มาตรา 259 กำหนดว่า การปฏิรูปประเทศ
ตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและ
ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศซึ่งอย่างน้อย
ต้องมีการจัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชน
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง...

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้อง
เปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในฐานะเจ้าของ
ประเทศไว้อีกด้วย อาทิ

● มาตรา 58 การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐ
จะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบ
ต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ
อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของ
ประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง
รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษา และประเมินผลกระทบ
ต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน
หรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง
ก่อนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรือ
อนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง
และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการ
หรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง
รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน
สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด

และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยา ความเดือดร้อน
หรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
อย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

● มาตรา 77 กำหนดว่า ...ก่อนการตรา
กฎหมายทุกระดับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้ง
เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้น
ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาใน
กระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมาย
มีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนา
กฎหมายทุกระดับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท
ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป... เป็นต้น

จากเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญ แห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นผลให้
ในการจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อันเป็นกรอบ
การพัฒนาประเทศไทยในระยะยาว เพื่อให้ประเทศไทย
สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยเป็น
เป้าหมายที่ทางภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน
ร่วมมือกันกำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา
ประเทศนำมาซึ่งความอยู่ดี มีสุขของประชาชนชาวไทย
ทุกคน ด้วยเหตุผลที่ว่า เพื่อให้การพัฒนาประเทศนั้น
เป็นไปอย่างต่อเนื่องตามกรอบที่วางไว้อย่างมั่นคงและ
ยั่งยืน แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารของประเทศก็ตาม

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะต้องอาศัย
การมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน
และภาคประชาชนเพื่อให้แผนพัฒนา
ประเทศเป็นไปอย่างเหมาะสมและ
สอดคล้องต่อความต้องการของสังคม
ส่วนร่วม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วม
ของประชาชนนั้น ถือเป็นส่วนที่สำคัญ
ที่จะทำให้รู้ว่าประชาชนไทยอยากเห็น
ประเทศไทยเป็นอย่างไรในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ได้มีการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้น ไปแล้วจำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งประมาณ 500 คน รวมทั้งสิ้น 2,000 คน โดยผลการรับฟังความคิดเห็นนั้น คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะนำไปปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีช่องทางให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อโครงการของรัฐที่กำลังจะดำเนินการ ผ่านสายด่วน 09-6806-0962 หรือเว็บไซต์ publicconsultation.opm.go.th โดยประชาชนสามารถเลือกโครงการที่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะมีรายละเอียดโครงการ อาทิ ชื่อโครงการ เหตุผลความจำเป็น วัตถุประสงค์ของโครงการ สำคัญ ผู้ดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ มาตรการป้องกันผลกระทบ ประมาณการค่าใช้จ่าย เป็นต้น โดยในปัจจุบัน มีโครงการที่เปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก อาทิ โครงการ

อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบ้านทองเจ็ญ จังหวัดสระแก้ว กิจกรรมปรับปรุงทางหลวงผ่านย่านชุมชน ทางหลวงหมายเลข 2247 ตอนป่าไผ่-ปากช่อง หรืองานก่อสร้างบ่อหนองน้ำใต้ดินในที่ดินสาธารณะ บริเวณใต้สะพานทางแยกต่างระดับถนนศรีนครินทร์กับถนนกรุงเทพกรีฑา เป็นต้น

“การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น”

วรศักดิ์ อวรรณโณ และคณะ. รายงานการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีความพยายามตราร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. เพื่อรับรองให้บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะ การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น

รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในการ จัดบริการสาธารณะ แต่ปัจจุบันยังขาดกฎหมาย ที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธี การในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจึง ตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นทั้งนี้ ในพระราชบัญญัติ ดังกล่าว ยังกำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วย อาทิ กรณี ที่มีการกระทำได้ๆ เพื่อไม่ให้มีการดำเนินการหรือ ทำให้การดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนใน กระบวนการนโยบายสาธารณะไม่อาจดำเนินการได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือ ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อเสนอเรื่องให้ คณะรัฐมนตรีพิจารณา

จึงเห็นได้ว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติราชการ อันเป็น หลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการเรื่องต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง ของประชาชน

เป้าประสงค์ที่ 16.8

ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของ
การมีส่วนร่วมของประเทศกำลัง
พัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล

United Nations

การเป็นสมาชิกและสิทธิออกเสียง ของประเทศไทยในองค์กรระหว่างประเทศ (MEMBERS AND VOTING RIGHTS)

- สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly - UNGA) ประเทศไทยเป็นสมาชิกลำดับที่ 55 และมีสิทธิออกเสียงหนึ่งเสียง (One Man One Vote)
 - คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council - UNSC) จะแบ่งสมาชิกออกเป็น 2 ประเภท คือ
 1. สมาชิกถาวร 5 ประเทศ ได้แก่ จีน ฝรั่งเศส รัสเซีย อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา
 2. สมาชิกไม่ถาวร 10 ประเทศ วาระ 2 ปี ซึ่งจะมีการจัดสรรโควตาของแต่ละภูมิภาค ดังนี้ แอฟริกา (3 ที่นั่ง) เอเชีย (2 ที่นั่ง) ละตินอเมริกาและแคริบเบียน (2 ที่นั่ง) ยุโรปตะวันตก (2 ที่นั่ง) และยุโรปตะวันออก (1 ที่นั่ง) ซึ่งปัจจุบัน คือ Bolivia/Côte d'Ivoire/ Equatorial Guinea/ Ethiopia/Kazakhstan/Kuwait/Netherlands/ Peru/Poland/Sweden

* ปี 2018 ประเทศไทยไม่ได้เป็นสมาชิก
 - คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (United Nations Economic and Social Council - ECOSOC) ประกอบด้วย สมาชิก 54 ประเทศ วาระ 3 ปี
- * ปี 2018 ประเทศไทยไม่ได้เป็นสมาชิก

หากมองในมิติระหว่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ หรือเวทีระหว่างประเทศ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกอย่างหนึ่งในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงสนับสนุนความร่วมมือและพัฒนากิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการอยู่ร่วมกันของรัฐสมาชิกและมวลมนุษยชาติ ซึ่งการเป็นสมาชิกในองค์กรระหว่างประเทศนั้นมีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะขององค์กรนั้นๆ อาทิ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly - UNGA) ทุกประเทศที่เป็นสมาชิกของ UN (193 ประเทศ) เป็นสมาชิกองค์กรนี้ทั้งหมด แต่ถ้าเป็นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council - UNSC) การเป็นสมาชิกก็จะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สมาชิกถาวร 5 ประเทศ มีสิทธิยับยั้ง (Veto) และสมาชิกไม่ถาวร 10 ประเทศ ซึ่งจัดสรรโควตาของแต่ละภูมิภาค มีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี เป็นต้น ซึ่งการเป็นสมาชิกในองค์กรหลักของสหประชาชาติ จะได้รับการรับเลือกจากสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในปัจจุบัน จึงมีการพัฒนาการด้านการระหว่างประเทศขึ้นหลากหลายรูปแบบ เช่น การรวมกลุ่มกันของประเทศต่างๆ กลายเป็นตัวแสดงใหม่ในเวทีระหว่างประเทศที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเช่น กลุ่ม 77 (G77) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติ จำนวน 77 ประเทศ โดยเมื่อปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยได้รับมอบหมายให้ตำแหน่งเป็นประธานกลุ่ม 77

ซึ่งในโอกาสดังกล่าว นายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้แถลงถึงวิสัยทัศน์ แผนงานและความพร้อมของไทยในการเป็นประธานกลุ่ม 77 โดยเฉพาะบทบาทของไทย ในการเป็นผู้สร้างสะพานเชื่อม (bridge builder) ความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน และระหว่างประเทศกำลังพัฒนากับประเทศพัฒนาแล้ว รวมทั้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อสร้างความเป็นหุ้นส่วนระดับโลกในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (Sustainable Development Goals 2030) ตามหัวข้อหลักของการเป็นประธานกลุ่ม 77 ของไทย คือ “จากวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ : ความเป็นหุ้นส่วนที่ครอบคลุมทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” (From Vision to Action: Inclusive Partnership for Sustainable Development) และประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญและผลักดัน ในระหว่างการดำรงตำแหน่งประธานกลุ่ม G77 มีดังนี้

1) การขับเคลื่อนให้มีการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ของสหประชาชาติ (2030 Agenda for Sustainable Development) ไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการระดมเงินทุนเพื่อการพัฒนา โดยประเทศไทยจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นต้นแบบในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ ซึ่งเป็นแนวทางที่สามารถช่วยประเทศต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย เพื่อหารือเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานการดำเนินการในเรื่องการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม

2) การส่งเสริมความร่วมมือใต้-ใต้ (South-South Cooperation) หรือความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยตนเอง

3) การขับเคลื่อนความร่วมมือไปสู่เป้าหมายของการประชุมว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลดความเสี่ยงที่เกิดจากภัยพิบัติ

การเป็นประธานกลุ่ม G77 ของไทยในปี 2559 นับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะแสดงถึงศักยภาพและการยอมรับของประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ที่มีต่อประเทศไทยด้วย

ประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ

เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2561 ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice – CCPCJ) ซึ่งมีวาระ 3 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 2019 – 2021 โดยการเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (CCPCJ) วาระปี ค.ศ. 2019 – 2021 กลุ่มเอเชีย – แปซิฟิก นั้น มีตำแหน่งว่าง 5 ตำแหน่ง มีผู้ลงสมัคร ได้แก่ อิหร่าน อิรัก คูเวต อินเดีย และไทย โดยผู้สมัครทั้ง 5 ประเทศได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมโดยการปรบมือ (acclamation) และที่ผ่านมา ไทยได้รับเลือกให้เป็นสมาชิก CCPCJ หลายวาระ อาทิ วาระปี ค.ศ. 1995 – 1997 และวาระปี ค.ศ. 2004 – 2017 โดยประเทศไทยมีบทบาทที่แข็งขันมาโดยตลอด อีกทั้ง ยังเป็นผู้ผลักดันการรับรองข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) ที่เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และประเทศต่างๆ ได้นำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อยกระดับมาตรฐานของงานราชทัณฑ์ด้วย

นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่าด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา

(Commission on Science and Technology for Development – CSTD) ซึ่งวาระ 4 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 2019 – 2022 จากที่ประชุมสมาชิก คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council – ECOSOC) ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ซึ่งการเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการสหประชาชาติ ว่าด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา (CSTD) วาระปี ค.ศ. 2019–2022 กลุ่มเอเชีย-แปซิฟิกนั้น มีตำแหน่งว่าง 5 ตำแหน่ง มีผู้สมัคร 4 ประเทศ ได้แก่ เนปาล จีน อิหร่าน และไทย ทุกประเทศได้รับเลือกตั้งด้วยการลงคะแนนลับ (secret balloting) โดยไทยได้คะแนนเสียงสูงสุด 53 คะแนน (จากสมาชิก ECOSOC จำนวนทั้งหมด 53 ประเทศ) ตามด้วยเนปาล (52 คะแนน) จีน (51 คะแนน) และ อิหร่าน (49 คะแนน) ตามลำดับ ทั้งนี้ ไทยเคยเป็น

สมาชิก CSTD วาระปี ค.ศ. 2015 – 2018 และการเป็นสมาชิกอีกวาระในครั้งนี้ จะมุ่งเน้นบทบาทเรื่อง การใช้วิทยาศาสตร์และนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อน การอนุวัติเป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนของ สหประชาชาติ (Sustainable Development Goals – SDGs) อย่างเข้มข้นต่อไป

อนึ่ง การเป็นสมาชิก CCPCJ และ CSTD ซึ่งเป็นกลไกย่อย (Functional Commission) ภายใต้ คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (ECOSOC) เป็นการสานต่อบทบาทที่เข้มข้นและ สร้างสรรค์ของไทยในประเด็นเศรษฐกิจและสังคม ในกรอบสหประชาชาติ ทั้งนี้ ไทยจะสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่ง สหประชาชาติ (Economic and Social Council – ECOSOC) วาระปี ค.ศ. 2020 – 2022 ซึ่งจะเลือกตั้ง ในปี 2562 ต่อไป (กระทรวงการต่างประเทศ)

“

“เป้าประสงค์ที่ 16.8 นี้ มีความสำคัญมาก โดยทุกประเทศ สมาชิกของสหประชาชาติมีทั้งหมด 193 ประเทศ ควรจะมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบของโลก มิใช่เพียงแค่ บางประเทศเท่านั้น โดยการลงคะแนนในที่ประชุมสมัชชาใหญ่ แห่งสหประชาชาติเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่ต้องมีส่วนร่วม ในการพัฒนาและการบริหารธรรมาภิบาลโลกและมีบทบาท ในการกำหนดทิศทางของกฎระเบียบของโลกด้วย”

ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ อดีตเลขาธิการการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา
เวทีสาธารณะว่าด้วยว่าด้วยหลักนิติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน
เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2560

”

เป้าประสงค์ที่ 16.9

กำหนดสถานะทางกฎหมายสำหรับ
ทุกคน โดยรวมถึงการให้มีสิทธิบัตร
ภายในปี พ.ศ. 2573

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาคนไร้รัฐไร้สัญชาติตามข้อ 7 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งได้ดำเนินการจดทะเบียนเกิดให้เด็กทุกคนที่เกิดในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยมีพัฒนาการในการจดทะเบียนเกิด ประกอบด้วย 1) การบูรณาการระบบการจดทะเบียนเกิดระหว่างกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข 2) ทารกที่เกิดในสถาบันทางการแพทย์จะได้รับการจดทะเบียนการเกิดผ่านระบบออนไลน์เพื่อลดความล่าช้าในการจดทะเบียนหรือการไม่ได้รับการจดทะเบียนเกิด 3) นอกจากนี้จะมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในระดับจังหวัดและท้องถิ่นแล้ว ผู้ใหญ่บ้านยังได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทยให้สามารถจดทะเบียนการเกิดได้ด้วย 4) กระทรวงมหาดไทยได้มีการจัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องให้กับผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับการแต่งตั้งและส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่อไปยังลูกบ้านและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ 5) จัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้ผู้ที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงได้ 6) กรณีเจ้าหน้าที่ไม่รับจดทะเบียนเกิด จะมีโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวเป็นผลให้สัดส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีการแจ้งเกิดของประเทศไทย ข้อมูล เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 อยู่ที่ 100 เปอร์เซ็น

อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันรัฐบาลจะมีความพยายามในการจดทะเบียนการเกิดให้แก่เด็กทุกคนที่เกิดในประเทศไทยและบรรลุผลสำเร็จไปแล้ว แต่ในทางปฏิบัติ ยังมีเด็กบางกลุ่มที่ตกหล่นจากการจดทะเบียนแจ้งเกิด อาทิ กลุ่มเด็กชาติพันธุ์ กลุ่มเด็กยากจน กลุ่มเด็กที่มีปัญหาสถานะการเข้าเมือง กลุ่มเด็กที่เป็นบุตรของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน ส่งผลให้ต้องเผชิญกับอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและบริการของรัฐได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องเร่งดำเนินการจดทะเบียนการเกิดอย่างทั่วถึงต่อไป

success

สัดส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีการแจ้งเกิด
(Birth Registration)

100%

(ข้อมูล : UNICEF, เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560)

การให้สัญชาติและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย

ด้วยประเทศไทย มีชนกลุ่มน้อยที่อพยพหลบหนีเข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมายและอาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาสถานะตามกฎหมายในการอาศัยอยู่ในประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและการเข้าถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสม รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะแก่คนต่างด้าวที่เข้าเมืองมาโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งจำแนกได้ 4 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มที่อพยพเข้ามาและอาศัยอยู่เป็นเวลานาน

2) กลุ่มเด็กและบุคคลทั้งที่กำลังเรียนอยู่ในสถานศึกษาและจบการศึกษาแล้วแต่ไม่มีสถานะที่ถูกต้องตามกฎหมาย

3) กลุ่มบุคคลไร้รากเหง้า

4) กลุ่มบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแก่ประเทศ

ซึ่งจะมีกลไกของคณะกรรมการพิจารณาให้สัญชาติและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อย อันประกอบด้วยหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองบัญชาการกองทัพไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

เด็กนักเรียนไร้สถานะ

กระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เด็กนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาได้มีสถานะบุคคลที่ถูกต้อง และเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิด้านสาธารณสุข ซึ่งมีนักเรียนนักศึกษาในระบบของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวนทั้งสิ้น 14,882,743 คน เป็นเด็กที่ไม่มีเลขประจำตัว 13 หลัก และสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ตรวจสอบแล้ว 92,919 คน พบว่า มีเลข 13 หลักแล้ว 2,211 คน และไม่พบเลข 13 หลัก 90,708 คน (ข่าวสดออนไลน์ วันที่ 21 พฤษภาคม 2561)

ทั้งนี้ ได้มีหนังสือสั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดและปลัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการแก้ไขปัญหาให้เด็กนักเรียน โดยให้แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรของเด็กนักเรียน ซึ่งกำหนดให้ส่วนจังหวัดเป็นฝ่ายอำนวยการ ส่วนฝ่ายปฏิบัติการให้แต่งตั้งคณะทำงาน 3 ฝ่าย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และกำนันผู้ใหญ่บ้านผู้นำชุมชน เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงของเด็กนักเรียน และติดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ให้ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กนักเรียนมีสถานะที่ถูกต้องต่อไป

นอกจากนี้ เด็กนักเรียนที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2561 กระทรวงศึกษาธิการได้กำชับให้สถานศึกษาดำเนินการตามแนวทางการรับนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

และประกาศกระทรวงศึกษาธิการวันที่ 19 ม.ค. 61 ให้รับเด็กทุกคนเข้าเรียน และปฏิบัติตามคู่มือการใช้งานระบบกำหนดรหัสประจำตัวนักเรียนเพื่อเข้ารับบริการการศึกษาสำหรับผู้ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ซึ่งเป็นระบบใหม่เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2561 จากนั้นให้สถานศึกษาประสานผู้ปกครองของเด็ก เพื่อรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แล้วติดต่อสำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อขอจัดทำเอกสารทะเบียนราษฎร เลขประจำตัว 13 หลัก และบัตรประจำตัวต่อไป

“การพิจารณาสถานะของนักเรียนที่ไร้สัญชาตินั้น จะช่วยให้พวกเขาเข้าถึงการมีสัญชาติ และการได้รับสถานะทางกฎหมายจะช่วยให้พวกเขาได้มีโอกาสใช้ชีวิตเช่นเด็กไทยคนอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยผลักดันศักยภาพของพวกเขาอย่างเต็มที่ และจะช่วยพัฒนาชุมชนจากปัญหาความยากจน และเพื่อจะทำประโยชน์ให้กับสังคมไทยต่อไป”

นางสาว รุเวนดี เมินคิเวลา ผู้แทนข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

เป้าประสงค์ที่ 16.10

สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

ประเทศไทยตระหนักดีถึงความสำคัญของสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล (access to information) เนื่องจากประชาชนมี “สิทธิที่จะรู้” โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้รับรองให้บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งยังให้สิทธิประชาชนสามารถเสนอเรื่องราวร้องทุกข์หรือฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากละเว้นไปให้ข้อมูลแก่ประชาชน นอกจากนี้ยังมีกฎหมายลำดับรอง อาทิ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่กำหนดสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน

ซึ่งในปีที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีความพยายามดำเนินการเพื่อกำหนดให้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีสถานะเป็นกฎหมายกลางในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการและมีการใช้บังคับที่กว้างขวางครอบคลุมมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้ดำเนินการออกประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1. เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใสหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

2. เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานวิจัยที่ใช้เงินงบประมาณเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

กฎหมายที่รับรองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 41 และมาตรา 59
- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2560
- พระราชบัญญัติองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

3. เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับที่สาธารณประโยชน์เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

4. เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในปัจจุบัน สิทธิมนุษยชน ยังคงเป็นประเด็นที่แต่ละประเทศเน้นหนักและให้ความสำคัญ เพราะเป็นหลักการสากลที่ทั่วโลกต่างให้การยอมรับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เกิดสันติภาพและความเจริญก้าวหน้าของมวลมนุษยชาติ ทั้งนี้ รัฐบาลไทยก็มีเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นกับนานาชาติ และมุ่งหวังให้ประเทศไทยเกิดความสงบสุข สันติสุข

ให้ทุกคนมีความรักสามัคคี รู้สิทธิ รู้หน้าที่ เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน และไม่ไปละเมิดสิทธิผู้อื่น โดยคำนึงถึงหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) โดยที่ผ่านมารัฐบาลไม่ได้ละเลยต่อการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน รัฐบาลจึงได้ประกาศ**วาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน** ซึ่งเป็นการน้อมนำศาสตร์พระราชาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ผู้ซึ่งเป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือประชาชนอย่างเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง ผนวกกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พร้อมกับ

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบมีนวัตกรรม ภายใต้ model Thailand 4.0 โดยนำมิติสิทธิมนุษยชน มาเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาให้ยั่งยืน ไปพร้อมกับการฝึกกำลังช่วยลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสังคม อีกทั้ง เป็นการช่วยยกระดับขีดความสามารถในการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้บรรลุเป้าหมายได้ ภายใต้การถอดรหัสวาระแห่งชาติ

สังคมไทยเป็นสังคมส่งเสริม สิทธิเสรีภาพ และความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข

4+3+2+1 = ความสำเร็จสังคมสันติสุข

นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGP) เนื่องจากเล็งเห็นว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบทางลบ เช่น การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สิทธิแรงงาน สิทธิในที่ดินทำกิน การใช้แรงงานเด็ก การค้ามนุษย์ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ เป็นสิ่งที่รัฐให้ความสำคัญอย่างยิ่ง โดยที่ผ่านมารัฐบาลได้แสดงเจตนารมณ์ยืนยันนโยบายและความตั้งใจจริงของรัฐบาลในการขับเคลื่อนหลักการดังกล่าว เห็นได้จากการสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้

และสร้างความตระหนักเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย หอการค้าไทย Global Compact Network Thailand ได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย เพื่อยืนยันความพร้อมและความร่วมมือในการขับเคลื่อนหลักการดังกล่าวให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม โดยขณะนี้ ประเทศไทยกำลังดำเนินการยก (ร่าง) แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action plan on Business and Human Rights - NAP) จากนั้นเมื่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) ให้ความเห็นชอบแล้ว ก็จะเผยแพร่แผนปฏิบัติการฯ นำสู่การปฏิบัติต่อไป

โดยที่รัฐวิสาหกิจไทยจะเป็นแกนนำและต้นแบบ ให้แก่ภาคเอกชนในการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว ภายใต้หลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ประเทศยังต้องประสบความท้าทายจากการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ที่มีการพัฒนา โครงการลงทุนขนาดใหญ่ เพื่อสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการที่มีผลกระทบ ต่อวิถีชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อม รวมถึง การจัดทำมาตรการและจัดตั้งกลไกเฝ้าระวัง กำกับดูแล กรณีบริษัทข้ามชาติและกรณีที่บริษัทสัญชาติไทย ไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบ เชิงลบ และการกำหนดมาตรการเยียวยาผู้ที่ได้รับ ผลกระทบ

หลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ

(UN Guiding Principles on Business and Human Rights - UNGP)

- **Protect** : รัฐมีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน
- **Respect** : ภาคธุรกิจเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจระดับใดก็ตาม
- **Remedy** : ผู้เสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต้องเข้าถึงการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ

“....การมีเสรีภาพนั้นเป็นของที่ดีอย่างยิ่ง แต่เมื่อจะใช้จำเป็นต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง และความรับผิดชอบ มิให้ล่วงละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น ที่เขามีอยู่เท่าเทียมกัน ทั้งมิให้กระทบกระเทือนถึงสวัสดิภาพและความเป็นปกติสุขของส่วนรวมด้วย มิฉะนั้นจะทำให้มีความยุ่งยาก ทำให้สังคมและชาติต้องแตกสลายจนสิ้นเชิง”

พระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2514

เป้าประสงค์ที่ 16.A

เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง
โดยรวมถึงกระทำผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ
เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกกระดับ โดยเฉพาะ
ในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรง
และต่อสู้กับการก่อการร้ายและองค์กรอาชญากรรม

เป้าประสงค์นี้เป็นเป้าประสงค์เชิงกลไกที่จะมาสนับสนุนให้เป้าหมายที่ 16 บรรลุผลสำเร็จได้ โดยการเสริมความแข็งแกร่งให้กับสถาบันที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประเทศไทยก็มีหลายวิธีการในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและองค์กรอาชญากรรม อาทิ การจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติ และคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการขับเคลื่อนประเด็นต่างๆ หรือ การกระทำผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ อาทิ

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) เพื่อทำหน้าที่เรื่องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยประกอบด้วยคณะอนุกรรมการ จำนวน 4 คณะอนุกรรมการ ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. คณะอนุกรรมการบริหารยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาผู้เสพยาเสพติด
3. คณะอนุกรรมการบริหารยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด
4. คณะอนุกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

และเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2561 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการเสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการยุติแหล่งผลิตและทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศให้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี 2561 ได้สนับสนุนงบประมาณให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 20 ล้านบาท แบ่งเป็น

	เมียนมา วงเงิน 5,280,000 บาท
	สปป.ลาว วงเงิน 7,105,280 บาท
	กัมพูชา วงเงิน 3,516,800 บาท
	เวียดนาม วงเงิน 4,097,920 บาท

โดยโครงการฯ ปี 2561 จะเน้นแผนงานความร่วมมือให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ และสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดและเคมีภัณฑ์ตามลำน้ำโขงมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสนับสนุนปฏิบัติการเชิงรุกและกิจกรรมของแผนปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย และแผนปฏิบัติการสามเหลี่ยมทองคำเพื่อสกัดกั้นสารตั้งต้นเคมีภัณฑ์และยาเสพติดมิให้เข้า – ออกจากแหล่งผลิตสามเหลี่ยมทองคำ

“We do have a global drugs problem. No country is immune from it. But that does not mean that all countries have the same experience. [...] So, national solutions and policies are crucial. But the only way to make them stronger - the only way we can ensure long - term success - is through cooperation. Both regionally, and internationally.”

Miroslav Lajčák

President of the UN General Assembly

การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กระทรวงยุติธรรม ร่วมมือ AAPTIP ขับเคลื่อนโครงการออสเตรเลีย-เอเชีย เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ในภูมิภาคอย่างยั่งยืนซึ่ง โครงการ AAPTIP เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในการต่อต้านการค้ามนุษย์ผ่านกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการระดับประเทศและระดับภูมิภาค ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการขับเคลื่อนแนวทางป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้เป็นไปอย่างบูรณาการ และสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งเป็นการสร้างเครือข่ายและเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยกับออสเตรเลียและประเทศภาคีในภูมิภาค ทั้งนี้ ประเทศไทยมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยลักษณะของปัญหาที่มีความซับซ้อน ประเทศไทยจึงยังคงต้องทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบกับภาคีทั้งภายในและระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

อาวุธเล็กและอาวุธเบา

สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เข้าร่วมสัมมนาระดับภูมิภาคของกลุ่มรัฐสภาว่าด้วยอาวุธเล็กและอาวุธเบาสำหรับรัฐสภาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านกรอบสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) เมื่อวันที่ 7-8 พฤษภาคม 2561 ณ กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย ร่วมกับผู้แทนจาก

องค์กรระหว่างประเทศ เช่น อาเซียน สหประชาชาติ และองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาอาวุธเล็กและอาวุธเบาในภูมิภาค ซึ่งมีการสร้างความเข้าใจ และตรวจสอบสถานะของแต่ละประเทศ ในการปฏิบัติตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ เป้าหมายที่ 16 ว่าด้วยการส่งเสริมสันติภาพและการเข้าถึงระบบยุติธรรมอย่างเท่าเทียม ในประเด็นลดการลักลอบการเคลื่อนย้ายอาวุธ สนธิสัญญาการค้าอาวุธ การปฏิบัติการของสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน ต่อสู้ การลักลอบค้าอาวุธเล็กและอาวุธเบาในทุกมิติ เพื่อให้การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของฝ่ายนิติบัญญัติสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติระหว่างประเทศ ทั้งนี้ คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้นำเสนอความสำเร็จในการดำเนินการของประเทศไทย ทั้งด้านการปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ และการมีส่วนร่วมของฝ่ายนิติบัญญัติในความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เช่น การพัฒนากฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับความตกลง การสร้างความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ การสร้างความตระหนักรู้ และมีส่วนร่วมของภาคเอกชน รวมทั้ง บทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและความเท่าเทียมกันในสังคม ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการของฝ่ายนิติบัญญัติต่อการแก้ปัญหาอาวุธเล็กและอาวุธเบาในภูมิภาค เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินการและพัฒนาความร่วมมือในเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เป้าประสงค์ที่ 16.B

ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบาย
ที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์นี้เป็นอีกหนึ่งเป้าประสงค์เชิงกลไกที่จะมาสนับสนุนให้เป้าหมายที่ 16 บรรลุผลสำเร็จได้ โดยการส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การห้ามเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

เป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับเป็นเรื่องสำคัญมาเป็นเวลานาน โดยเห็นว่าคนทุกคนมีความเสมอภาคกันตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ดังปรากฏอยู่ในสนธิสัญญาระหว่างประเทศหลายฉบับ โดยในปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการไม่เลือกปฏิบัติ และ/หรือความเท่าเทียม จำนวน 8 ฉบับ ได้แก่

- ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)

- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR)

- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights – ICESCR)

- อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women – CEDAW)

- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child – CRC)

- อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination – CERD)

- อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment – CAT)

- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities – CRPD)

นอกจากพันธสัญญาระหว่างประเทศแล้ว ประเทศไทยยังมีกฎหมายภายในประเทศที่บัญญัติถึงหลักการห้ามเลือกปฏิบัติ อีกด้วย ตั้งแต่กฎหมายสูงสุดของประเทศอย่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 อาทิ

มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุ ความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม เป็นต้น

ทั้งนี้ ยังมีกฎหมายลำดับรองหลายฉบับที่รับรองหลักการดังกล่าว อันสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ ไว้ด้วยเช่นกัน อาทิ

- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

- พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545

- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550

- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

- พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558

- พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานต่างๆ จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชน อันเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง ตามคำกล่าวที่ว่า **“เราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” (Leaving no one behind)**

นอกจากภาครัฐแล้ว ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนก็ให้ความสำคัญกับการไม่เลือกปฏิบัติ

เช่นกัน อาทิ

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ออกประกาศบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่004/2561 เรื่อง นโยบายไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่มีธรรม โดยการบินไทยได้ให้ความสำคัญกับการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายทั้งภายในและระหว่างประเทศ ซึ่งได้รวมถึงการปฏิบัติต่อทุกคนตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียม เป็นธรรมหรือไม่เลือกปฏิบัติกับผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม เนื่องจากเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ สีผิว ต้นตระกูล ต้นกำเนิดของชาติหรือสังคม ศาสนา สถานะทางสังคม เพศ อายุ ลักษณะ หรืออุปสรรคทางกายภาพ ภาษา ความเห็นทางการเมือง ทรัพย์สิน หรือสถานะอื่นใด รวมถึง การสื่อสาร เผยแพร่ให้ความรู้ และให้การสนับสนุนกับคู่ค้า เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจอย่างมีคุณธรรม เคารพสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติต่อทุกคน ตามนโยบายนี้

Equality

หลักการประชาธิปไตย คือเส้นด้ายสีทองที่ถักทอเรียงร้อย
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน ตั้งแต่
การเข้าถึงบริการสาธารณะต่างๆ การดูแลสุขภาพ และ
การศึกษาที่เท่าเทียมกัน เช่นเดียวกับการที่ทุกคนจะต้อง
มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย และโอกาสในการประกอบอาชีพ
สุจริต เป้าหมายที่ 16 เป็นเรื่องของประชาธิปไตยโดยตรง
เพราะเน้นย้ำความสำคัญของสังคมที่ทุกคนจะต้องมี
ส่วนร่วม และการมีกลไกเชิงสถาบันที่รับผิดชอบต่อประชาชน

นายบัน คี มุน

อดีตนายกรัฐมนตรีการสหประชาชาติ

มาร่วมกันสร้างบ้านของเราให้น่าอยู่
พร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต
Make the Future, Make Together

#สร้างไทยไปด้วยกัน

ยุติธรรมถ้วนหน้า ประชาชนมีส่วนร่วม

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
www.oja.go.th / www.facebook.com/weareoja
โทรศัพท์ 0 2141 3666 โทรสาร 0 2143 8933